

In memoriam

Ruth Mirov

24. XI 1928 – 26. IX 2022

26. septembril suri eesti rahvaluuleteadlane Ruth Mirov, kes oli folkloristikas aktiivne veel tänavugi, auväärses eas.

Ruth Mirov (Treffeldt) oli pärit Viljandist. Tema koolitee algas Viljandi Haridusseltsi tütarlaste gümnaasiumis ning jätkus aasta hiljem Nõmmel, kuhu perekond elama kolis. Gümnaasiumihariduse omandas ta Nõmme gümnaasiumis. Tartu ülikooli lõpetas Ruth eesti filoloogia erialal 1961. aastal ning õppis veel ka Tallinna Pedagoogilises Instituudis eesti keelt ja kirjandust (kuni aastani 1969).

Ruthi põhitöökohaks oli pika ja viljaka folkloristikarjääri jooksul toonane Keele ja Kirjanduse Instituut (tänapäeval Eesti Keele Instituut). Ta alustas tööd 1956. aastal instituudi murdesektoris, 1957. aastal siirdus rahvaluulesektorisse. Pärast rahvaluulesektori üleviimist Tartusse Eesti Kirjandusmuuseumi oli ta sealse folkloristika osakonna teadur (2000–2001).

Ruth Mirov oli kogu elu tegev nii rahvaluule uurijana kui ka kirjanduse tõlgendajana. Uus aeg ja uued olud nõudsid teaduskraadi kaasajastamist. On imetlusväärne, et ta kaitses 65aastasena rahvaluule alal uurimusega „Eepose-igatsus. Lisandusi kirjanduse ja rahvaluule suhete probleemile“ magistrikraadi, millega teda tunnustati nii kirjanduse kui ka rahvaluule teaduskraadi vääriliseks.. Nimetatud käsitlus võtab kokku tema suure uurimisala, kirjanduse ja rahvaluule tõmbumised ja tõukumised. Eeposeid pidas Ruth Mirov eestlaste eneseteadvuse oluliseks väljenduseks, ta hindas rahvalauludest arenatud autorieeposeid sama kõrgelt kui regivärsi vormi abil uute teoste loomist. Seetõttu on teekond August Annisti loome juurest Villem Ridala Uue Testamendi ainetel loodud “Püha ristini” igati loogiline. Tema sõnutsi kohtus selles teoses eetika regilaulu esteetikaga. Vanemate laulumängude ehk regivärsilise ekspositsioonilauluga voormängude kohta valmis Ruth Mirovil 1999. aastal doktoritöö. Ka siinkohal on tegemist uuenduslike järeldustega – autor toob esile, et regilaulud kasutasid mitut unikaalset värsivormi.

Kuigi mälestussõnum pole sobivaim koht lugemissoovituseks, on ikkagi kõige parem pöörduda Ruth Mirovi enda kirjutatu poole: 20 aasta eest ilmus tal raamat “Sõnast sõnasse. Valik artikleid ja retsensioone”. Mirov on suurväljaande “Vana kannel” üks koostajaid: 2009. aastal ilmus Lüganuse (IX) ja 2018. aastal Vaivara ja Narva regilaulude köide (XII). Näib, et just Eesti Vabariigi päevil sai ta oma mitmekesiseid andeid rakendada täiel rinnal ja sõnastada uusi tulemusi rahvaluule olulisemate liikide kohta.

Ruth Mirovit kui osavõtlikku ning arenenud õiglustundega inimest iseloomustab lihtne, 80. sünnipäeva puhul aastal 2008 ajakirjas Mäetagused avaldatud lapsepõlvemälestustesse pikitud lause “Olime nende poolt, kellele meie meelet liiga tehti”.

Eeposeigatsus on täitunud, elutöö on tehtud. Küllap läks Ruthil korda teha seda, mida tema sõnul soovisid regilaulude esteetilisest põhimõttest lähtuvad kasutajad: elada kõige kaunimat ja sisukamat, tuhandetes peentes variatsioonides sillerdavat elu.

Kolleegid Eesti Kirjandusmuuseumist